

**Theologia Scholastica Secundum Viam Et Doctrinam D.
Thomæ Aquinatis, Doctoris Angelici**

In Celebri Archiepiscopali Benedictina Universitate Salisburgensi, methodo
& norma ibidem usitata publicè tradita, & in IV. Tomos digesta ; Qvorvm
Primvs Tractat De Deo Vno Et Trino, Deq[ue] Creatura Angelica ...

Mezger, Paul

Augustæ Vindelicorum, 1695

§. I. Adstruitur Angelorum creatio in gratia.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-73455](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-73455)

6. Ad 2. est duplex *Responso*. Primò. Quòd via seu status merendi Angelorum fuerit tam brevis, ut pro peregrinatione (que longiorem viam significat) reputari non debeat. Secundò & meliùs, quòd boni Angeli nunquam à DEO peccando recesserint, sicut Lucae 15. Filius prodigus dicitur *peregrè profectus*, quia à statu gratia peccando deslexit.
7. Ad 3. Respondeo, Ly à principio accipi posse vel pro initio & primo instanti creationis, & tunc per ly *lucis & claritatis* non intelligi visionem beatificam, sed præstantem cognitionem mysteriorum gratia extra Verbum, quam omnes Angeli habuerunt: vel pro duratione proximè consequente Angeli & mundi creationem; & tunc lentus erit, solos bonos Angelos statim & non diu post suam creationem fuisse elevatos ad visionis beatificæ claritatem.
8. Objicies ex ratione. Sequitur ex nostra assertionione, quòd demones de facto essent beati saltem beatitudine naturali: sed hoc est falsum: cum summa miseria naturali, quam demones æternis suppliciiis cruciati patiuntur. Sequela probatur primò, quia de ratione beatitudinis est, quòd sit inamissibilis: ergo si Angeli habuerunt in primo instanti creationis beatitudinem naturalem, illam etiamnum inamissibiliter obtinent. Secundò, Quia juxta D. Dion.

naturalia in demonibus manserunt integra, sed beatitudo naturalis est quid purè naturale, quippe consistens in naturali cognitione & dilectione DEI Authoris naturæ: ergo.

Respondeo negando sequelam, cujus partem probationem ita distinguo: de ratione beatitudinis simpliciter est, quòd sit inamissibilis, concedo, de ratione beatitudinis secundum quid, nego antecedens & consequentiam. Nam beatitudo naturalis non est beatitudo simpliciter, sed secundum quid. Supposita namque elevatione naturæ intellectualis in finem & beatitudinem supernaturalem, jam beatitudo naturalis alteri supernaturali subordinata (sicque non nisi beatitudo secundum quid) se sola nequit explere appetitum rationalem, & illa amissa ipsa quoque indirectè & ex consequenti amitti potest. Ad 2. quoque probationem distinguo majorem, naturalia in demonibus manserunt integra, quoad entitatem & in ordine Physico, concedo (& ita intelligendum est illud axioma è D. Dionys. desumptum) quoad ordinem modum perfectionis, & in ordine morali nego. Sed beatitudo naturalis est quid naturale, pertinens tamen ad ordinem moralem, & includens rectitudinem voluntatis, concedo, non pertinens ad hunc ordinem, necludens rectitudinem voluntatis, nego minorem & consequentiam.

ARTICULUS II.

An, & quâ suâ dispositione Angeli fuerint creati in gratia?

SUMMARIUM.

1. *Authoritate probatur omnes Angelos esse creatos in gratia.*
2. *Ratio Doctoris Angelici.*
3. *Exponitur, quomodo diabolus ab initio peccaverit?*
4. *Exponitur dictum Joannis Pape.*
5. *Sufficit gratia prioritas & medietas natura inter naturam & gloriam.*
6. *Angelus proprio charitatis actu fuit dispositus ad gratiam.*
7. *Ille actus erat imperfectè liber.*
8. *Tametsi esset ex gratia, potuit disponere ad gratiam.*
9. *SS. PP. adstruunt proportionem gratia secundum gradum naturalis perfectionis in Angelis.*
10. *Ratio Doctoris Angelici.*
11. *Non tamen perfectio naturalis est dispositio, vel motivum ad majorem gratiam.*
12. *Disparitas de homine, & operatione naturali.*

§. I.

Adstruitur Angelorum creatio in gratia.

- I. **CONCLUSIO. I.** *Omnes Angeli fuerunt creati in gratia. S. D. hic a. 3.*

Probatum primò ex illo Ezech. 28, ubi de Luciferò; *Tu, Cherubin in medio lapidum ignitorum ambulasti, perfectus in viis tuis à die conditionis tue, donec inventa est iniquitas in te.* Ergo habuit Angelus perfectionem ab initio suæ creationis, quam peccando amisit: sed hæc non fuit natura-

lis: ergo supernaturalis, quæ potissimum in gratia & charitate consistit.

Probatum secundò. *Authorit. SS. PP.* è quibus D. Hieron. in Ol. c. 3. *sicut demones, qui lapsi de propria dignitate, & nihil antiquæ gratia possident aridi sunt.* Et in illud Job. 4. *Et in Angelis reperit pravitatem, dicitur, inquit, Diabolus, qui quondam sanctus Angelus fuit.* D. Gregor. verba Ezech. supra citata explanans l. 32. *Moral. c. 16. quia, inquit, inter Angelorum corda charitatis igne succensa, clarus gloria conditionis exstitit.*

Probatum 3. ratione. **DEUS** Angelos condidit in ordine ad gloriam propriis actibus & meritis, ut dicitur, consequendam: sed hanc per merita non potuerunt consequi sine gratia; ergo **DEUS** ipsis contulit gratiam seu principium meriti & lumen gloriæ. Sublimo: atqui **DEUS** rebus omnibus ab initio suæ conditionis indidit seminaria virtutem ad producendum effectus, quibus hanc præstitutum consequerentur: ergo etiam Angeli ab initio suæ creationis collata fuit gratia, quæ præset actus meritorios producere & gloriæ consequi.

Confirmatur à paritate Adam, cui gratiam justificantem initio creationis concessam fuisse, definitum est à Trid. Sels. 5. Can. 1. Nil minus signa de Angelis quoque est sentiendum.

Neque obstat primò. Illud Jo. 8. ubi dicitur; *ab initio diabolus peccat.* Nam primò ly *initium* non est accipiendum Mathematicè pro primo instanti creationis, neque enim in illo Angelum peccare potuisse dicitur in seq. sed moraliter pro

§. III.

Mensura gratiae Angelicae.

CONCLUSIO III. Angeli gratiam, consequen- 9
ter gloriam acceperunt juxta proportionem &
inaequalitatem naturalis perfectionis, Ita S. D. a. 6.

Probatur primò auctoritate SS. PP. è quibus
D. Basilius l. d. Spiritu S. c. 16. ait: *Celorum vir-
tutes non supra naturam sancta sunt, sed juxta pro-
portionem, quae se invicem superant, à Spiritu ha-
bent sanctificationis mensuram.* Et Damasc. 2. de
fide c. 3. per Verbum igitur Angeli omnes creati
sunt, ac per sancti Spiritus sanctificationem omnes
perfectionis numeros acceperunt, ita tamen, ut pro
sua quisque dignitate & classe luminis, gratiaq;
participes sint.

Probatur secundò ratione. Perfectior esse- 10
ctus à sapiente artifice ordinatur in finem perfe-
ctiorem: sed DEUS Angelos ordinat in finem
beatitudinis aeternae: ergo perfectiores Angelos
ordinat in perfectiorem beatitudinem, sed beati-
tudo confertur juxta gradum gratiae, quae est fe-
men gloriae: ergo perfectior Angelus accipit per-
fectiorem gratiam.

Ceterum cum dicimus, Angelo perfectiori se- 11
cundum naturam conferri perfectiorem gratiam,
non volumus, quòd ipsa natura sit vel ratio men-
surans, vel dispositio vel initium, vel motivum ali-
quod Divinae gratiae, quòd contra Pelagianos &
Semipelagianos rejectum ex Tract. de gratia sup-
ponimus; sed quòd DEUS juxta Divinae suae artis
sapientissimam dispositionem, quam ex SS. PP.
dictis colligimus, perfectiores Angelos ad perfe-
ctiorem gratiam & gloriam extrinsecè ordinave-
rit, & juxta quantitatem naturalis perfectionis
extrinsecò suo & gratuito beneplacito quantita-
tem gratiae & gloriae mensuraverit.

Oppones primò: In hominibus gratia non con- 12
fertur secundum majorem perfectionem naturae:
ergo neque in Angelis. Secundò non datur per-
fectior gratia & gloria intuitu perfectioris opera-
tionis naturalis; ergo neque intuitu perfectioris
naturae.

Respondeo negando utramque paritatem. Et
ad 1. ratio disparitatis est, quòd diversitas for-
malis & specifica est ob diversitatem finis, non
autem diversitas tantum materialis, vel acci-
dentalis: atqui in Angelis est diversitas forma-
lis & specifica; in hominibus verò tantum ma-
terialis vel accidentalis: & sic conveniens erat
perfectiores Angelos ordinari ad perfectiorem
gratiam & gloriam, non autem perfectiores
homines. Ad 2. quoque disparitas est: quòd
si major gratia daretur intuitu perfectioris ope-
rationis naturalis, conferretur tribui per mo-
dum mercedis, siquidem meritum in operatio-
ne consistit: at cum tribuitur major gratia in-
tuitu perfectioris naturae, tantum cenetur tri-
bui propter extrinsecam ordinationem creatis;
quae nempe DEUS libero suo beneplacito per-
fectiorem Angeli naturam ad perfectiorem gra-
tiam & gloriam ordinavit. Unde natura An-
gelica non se habet vel ut dispositio; vel ut
motivum vel initium, aut ratio mensurans Di-
vinae gratiae, sed praecise ut subiectum Divinae
ordinationis, neque in rigore loquendo, dicen-
dam

N n a

deliberatione non multum distante à prima creatione,
Secundò juxta expositionem. S. D. q. 63. a. 5.
ad 3. ex D. Aug. 11. de Civit. desumptam, non
ab initio, ex quo creatus est, peccare putandus est,
sed ab initio peccati, scilicet quia nunquam a pec-
cato recessit.

Neque obstat secundò Auctoritas Jo. Pape in
c. vii. litteris 16. q. 2. de diabolo dicentis: *do-
let enim satis & erubescit, charitatem, quam in cae-
lo requirit habere, homines constantes ex lutea na-
tura tenere in terris.* Nam ly habere hoc loco acci-
pitur in sensu, quo & ly tenere, pro constanter
possidere, sicque S. Pontifex loquitur totum de
charitate perseveranter conservata, non de primò
acquistà.

Nec obstat tertio, quòd gratia sit media inter
naturam & gloriam, quia haec medietas & priori-
tas inter naturam & gratiam, non est necessariò
temporis, sed naturae, ut patet in Adamo.

§. II.

Fuerintne Angeli dispositi ad gratiam?

6. CONCLUSIO II. Angelus ad gratiam in pri-
mo sua creationis instanti acceptam fuit dispo-
situs per proprium actum charitatis. Ita communis
Thomisti. contra Capricolum, & Moliniam.

Ratio est: de Lege DEI ordinaria nulli viatori
adulto infunditur gratia, sine propria liberi arbi-
trii dispositione & motu, ut aliunde suppono, sed
Angeli se habent, sicut Viatores adulti, siquidem
in illis nulla fuit rationis infantia; ergo gratia
fuit ipsis concessa juxta cuiusque propriam dispo-
sitionem: sed motus liberi arbitrii proximè dispo-
nens ad gratiam est, & in Angelo alius esse non po-
tuit, quam actus charitatis: ergo.

7. Dices tamen primò. Si Angelus in primo in-
stanti suae creationis clicuisset actum charitatis,
non potuisset in secundo instanti peccare, conse-
quens est fallum: ergo. Sequela probatur. An-
gelus est inflexibilis arbitrii (ut infra dicitur) ita
ut, quòd semel elegerit, respuere non possit. ergo
si in primo instanti creationis DEUM super om-
nia dilexisset, etiamnum diligeret.

Respondeo, negando sequelam, cuius probatio-
nem distinguo. Angelus, quòd semel ex perfecta
de liberatione & propria applicatione elegerit, re-
spuere non potest, concedo, ex imperfecta libertate
& extrinseca applicatione, ac speciali DEI mo-
tione nego. In primo autem instanti speciali
DEI motione Angelus applicatur ad dilectionem,
in secundo primum semetipsum ex perfecta deli-
beratione applicat, & movet in finem, de quo in
sequentibus.

8. Dices secundò. Actus Charitatis, quem ha-
bit Angelus, necessariò est ex gratia: ergo non
disponit ad gratiam. Consequentia probatur.
Si disponeret, esset prior gratia; sed non potest
esse prior hoc ipso, quòd procedat ex gratia:
ergo.

Respondeo ex iis, quae docentur de gratia, ne-
gando consequentiam, & probationem distinguo,
esse prior in genere causae materialis, & dispositi-
vae, concedo, formalis, vel efficientis, nego, & si-
militer distinctà minore, nego consequentiam,

R. P. Mezger, Theol. Schol. Tom. I.